

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges enstemmigt med 153 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:
Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov for Grønland om salg og servering af stærke drikke.

(Lovforslag nr. L 100. Fremsat 5/11 76. Første behandling 3/12 76. Betænkning 10/12 76. Anden behandling 15/12 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges med 149 stemmer mod 2; 4 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:
Tredje behandling af forslag til lov for Grønland om restaurationsafgift af øl.

(Lovforslag nr. L 115. Fremsat 23/11 76. Første behandling 3/12 76. Betænkning 10/12 76. Anden behandling 15/12 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges med 138 stemmer mod 10; 8 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:
Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om søtransport af gods til Grønland.

(Lovforslag nr. L 101. Fremsat 5/11 76. Første behandling 3/12 76. Betænkning 10/12 76. Anden behandling 15/12 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges med 91 stemmer mod 23; 42 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:
Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ændring af overgangsbestemmelse).

(Lovforslag nr. L 151. Fremsat 7/12 76. Første behandling 10/12 76. Betænkning 10/12 76. Anden behandling 15/12 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget
vedtoges med 133 stemmer mod 23.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:
Tredje behandling af forslag til lov for Færøerne om sygehusvæsenet.

(Lovforslag nr. L 96. Fremsat 4/11 76. Første behandling 23/11 76. Betænkning 10/12 76. Anden behandling 15/12 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erlendsson (FP):

Fremskridtspartiet kan ikke stemme for lovforslaget, men må stemme imod.

Årsagen hertil er som anført i betænkningen, at lovforslagets gennemførelse ville indebære en udvanding af de principper, som ligger til grund for den færøske hjemmestyrelov. Jeg kunne sige det stærkere: dette lovforslag går stik imod den færøske hjemmestyreløvs principper og bestemmelser. Det påviste jeg ved lovforslagets førstebehandling, medens indenrigsministeren nøjedes med at konstatere, at det var en principerklæring, jeg var kommet med, og den kunne han ikke sige noget til. Han ville ikke fordybe sig i historien, men blot konstatere, at lovforslaget var i fuld overensstemmelse med lagtinget, og at han kun var tilfreds med, at vi havde nået et resultat med vore færøske repræsentanter.

Senere har jeg gennem kommunaludvalget stillet skriftlige spørgsmål om, med hvilken grundelse det foreslås at gøre sygehusvæsenet til et færøsk særanliggende, uden at det færøske hjemmestyre samtidig overtager de dermed forbundne udgifter, jfr. § 2 i lov om Færøernes hjemmestyre. Svaret er givet i bilag 4, hvor det først helt korrekt konstateres, at de på et bilag til hjemmestyreloven under liste A opførte sager og sagsområder principielt betragtes som færøske særanliggende. Såvel hjemmestyret som rigsmyndighederne kan bestemme, at de enkelte på listen opførte sagsområder, hvor blandt mange andre områder er nævnt sygehusvæsenet, skal overgå til hjemmestyret, med den følge, at hjemmestyret overtager de dermed forbundne udgifter. Men så fortsætter svaret:

»Da der ikke af hjemmestyret eller rigsmyndighederne er truffet beslutning i medfør af § 2 i lov om Færøernes hjemmestyre om, at sygehusvæsenet skal overgå til hjemmestyret, er det færøske sygehusvæsen i dag et fællesanliggende, men administreres af hjemmestyret i overensstemmelse med det af indenrigsministeriet godkendte reglement for Færøernes sygehusvæsen af 4. april 1941, det vil sige efter en ordning, som svarer til bestemmelsen i § 9 i den senere hjemmestyrelov. Ifølge denne bestemmelse kan der træffes aftale om, at det færøske hjemmestyre kan overtage administrationen af områder, der fortsat er fællesanliggende.«

Men det, der kan træffes aftale om, og som ved hjemmestyreløvens vedtagelse fortsat er fællesanliggende, vedrører ikke sygehusvæsenet. Det drejer sig f. eks. om råstoffer i undergrunden, der stadig er et fællesanliggende, og det vil aktuelt sige olie, hvis sådanne forekomster skulle findes. Om disse kan der efter § 9 træffes aftale efter forhandling om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang det er muligt inden for områder, der henhører under fællesanliggende, at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af det pågældende område. Jeg gentager, at sygehusvæsenet ikke falder ind under disse bestemmelser, det er udtrykkelig indeholdt i liste A under færøske særanliggende i bilaget til hjemmestyreloven.

Men trods disse klare bestemmelser, trods det, at lovforslagets § 1 siger: »Sygehusvæsenet på Færøerne varetages af hjemmestyret«, trods bemærkningerne til § 1, hvor det hedder: »Uanset at sygehusvæsenet på Færøerne betegnes som et fællesanliggende, jfr. hjemmestyreloven, fastslås der med denne bestemmelse, at det er hjemmestyret – lagting, landsstyre m. v. – der alene administrerer sygehusvæsenet«, så vil man altså alligevel hævde, at lovforslaget ikke principielt og på afgørende måde bryder med hjemmestyreloven. Det står jo sort på hvidt.

For fremtiden vil færingerne kunne overtage alle sagsområder nævnt både i hjemmestyreløvens bilag A og B med fuld økonomisk støtte som ethvert dansk amt og med langt større dispositionsfrihed, uden at den færøske befolkning i lighed med forudsætningen for, at andre danske amter får tilskud, yder det mindste beløb til rigsfællesskabet. Samtlige færøske skatter og afgifter er færøske særanliggende. Selv den sømandsskat, som færøske søfolk betaler, når de har arbejde på danske skibe, går direkte i hjemmestyrets kasse.

Jeg har påvist, at dette ikke var meningen med den færøske hjemmestyrelov. Meningen var, at en lang række sagsområder, der efter færøsk ønske blev rubriceret som færøske særanliggende, herunder sygehusvæsenet, som fastlagt i lovens § 2 straks eller senere kunne overgå til hjemmestyret med den følge, at det overtager de dermed forbundne udgifter.

Folketinget viste ved hjemmestyreløvens vedtagelse stor og uselvisk interesse for at imødekomme den færøske befolknings ønsker og

[Erlendsson.]

for i den nødvendige overgangstid, indtil færingerne selv var i stand til at klare de økonomiske byrder, at give stor finansiel støtte til disse sagsområder. Nu er spørgsmålet, om denne lovs ikrafttræden – hvis den vedtages her i dag, hvad meget tyder på – betyder, at hjemmestyreløven herefter er sat ud af kraft. Hidtil har Færøernes landsstyre i fuld konsekvens af den indstilling, som gjaldt, da hjemmestyreløven blev vedtaget, hvert år ansøgt om økonomisk støtte bl. a. til sygehusvæsenet. Nu skal det fastlægges ved lov, at denne støtte automatisk tilstilles færingerne efter regning. Jeg fatter ikke, at de færøske repræsentanter ikke tydeligt har modsat sig dette.

Jeg sagde ved første behandling, at jeg har stor sympati for det færøske folk. Jeg forstår dets bevæggrunde til i så høj grad som muligt at ville styre sig selv. Men det forudsætter de økonomiske kræfter. Nu er spørgsmålet, om denne forudsætning ikke også i dag i fuldt mål er til stede, således at den færøske økonomi i virkeligheden er bedre end statens.

Jeg har regnet lidt på dette spørgsmål og har konstateret igennem den årbog, der udgives af færingerne, at landskassens indtægter gennem skatter, told og andre afgifter i 1975–76 lå på 279.900.000 kr. og de kommunale skatter på 104.717.000 kr. eller i alt 384.618.000 kr., hvilket giver en samlet byrde for en befolkning på 40.441 på dette tidspunkt på gennemsnitlig 9.510 kr. I det øvrige Danmark var den samlede byrde af skatter og afgifter ca. 86 mia kr., fordelt på 5,1 mill. personer. Det giver et gennemsnit på næsten 17.000 kr. eller næsten 7.500 kr. mere, svarende til 77–80 pct. mere, end folk på Færøerne må lide under. Ligningsprocenterne på Færøerne er ganske lave sammenlignet med dem, som gælder for det øvrige land. De ligger i det højeste på godt 16 pct., gældende for Thorshavn by, og vel på et gennemsnit af 12–14 pct. for de øvrige bygder. Desuden har man den fordel, at betalt skat for det foregående år er fradragsberettiget, ligesom den tidligere var her.

Så kan man naturligvis spørge, om indtægterne for den færøske befolkning da lå lavere end for den danske. Der har jeg fundet frem til bruttofaktoriindkomsten for Færøerne for det sidste år, vi kender. Den var på 31.700 kr. På Bornholm, som det rimeligt kan sammenlignes med, lå den på 30.800 kr.

Jeg finder, at disse tal viser, at der ikke er rimelig grund til at give fortsat økonomisk støtte til en del af landet, som ikke selv yder til det fælles bedste.

Jeg har endvidere regnet på, hvad det ville betyde for færingerne, hvis de til næste år skulle indkalkulere i egne skatter, hvad der er sat fra til dem på næste års statsbudget, hvilket er 206 mill. kr. Jeg har beregnet det med en stigning på 9 pct. i de skatter og afgifter, som er betalt i det sidste skatteår, vi har kendskab til. Det bliver en samlet skatte- og afgiftsbyrde på 641 mill. kr., og det giver for hver person på Færøerne en byrde på 15.650 kr., mod sidste år en byrde i det øvrige Danmark på 16.862 kr.

Jeg har med baggrund i det, jeg her har sagt, tydeliggjort, hvorfor fremskridtspartiet må stemme imod dette lovforslag.

Formanden:

Der er en vældig talelyst blandt de medlemmer, der ikke har bedt om ordet.

Johan Nielsen (S):

Det ærede medlem hr. Erlendsson sagde en sætning, der kan stå som motto for alt, hvad han sagde her. Han sagde: jeg fatter ikke! Høje formand, har man lov til at kalde et æret medlem for et vrøvløhed?

Formanden:

Nej, helst ikke.

Johan Nielsen (S):

Vel, så kan jeg ikke sige det. Så lad mig nøjes med at citere en af jeres gamle kæmpeviser: Der plejer ingen viis kæmpe god sin styrke på stene at spilde.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg følger ingen trang til at gå ind i hr. Erlendssons langvarige forsøg på at overbevise medlemmerne om, at han har en opfattelse, som ikke deles af nogen som helst andre end fremskridtspartiet.

Jeg har tidligere over for hr. Erlendsson i udvalget gjort opmærksom på, hvordan vi opfatter den situation, hr. Erlendsson ikke kan opfatte, eller opfatter forkert. Jeg må sige, at det er en ganske speciel julegave, hr. Erlendsson her overleverer til Færøerne, men det er jo den indstilling, man almindeligvis har, ikke bare over for Færøerne.

Erlendsson (FP):

Der er to store politiske spørgsmål, som interesserer overalt i verden i disse tider, det ene er det økonomiske spørgsmål, og det andet er spørgsmålet om i videst muligt omfang at imødekomme nationale minoriteter.

Danmark har altid været særdeles imødekommende over for nationale minoriteter. Det vil Danmark fortsat være, og hvis der var brug for økonomisk støtte til færingerne, er jeg ganske overbevist om, at hele folketinget ville slutte op bag et sådant ønske fra Færøernes side. Nu har jeg med klare tal bevist, at der ikke er baggrund for at yde en sådan økonomisk støtte, idet skatte- og afgiftsbyrderne på Færøerne er mindre, end de er i det øvrige Danmark, og vil være mindre, også selv om alle statstilskud gik ind som den færøske befolknings eget tilskud til de offentlige byrder, som de må bære, ligesom vi må bære dem hernede.

Vi kan ikke være tilfredse med citater fra gamle kæmpeviser, når vi taler hårde realiteter herinde, og det er en hård realitet, at den danske stats økonomi er meget svækket. Det er også en realitet, at vi vil yde støtte, hvor der er behov for støtte, alt efter den evne vi har. Det er også en kendsgerning, at ingen vil modsætte sig noget færøsk krav om selvstyre, hvis det er det, man vil. Man kan ikke på den ene side ustandselig bebrejde den danske stat, at man har gjort fejltagelser i forholdet mellem Færøerne og den øvrige del af riget, og så fortsat kræve, at der skal betales henedefra, når betaling ville være mere rimelig, hvis den gik til andre befolkningsgrupper end dem på Færøerne.

Vi må sammenligne den økonomiske situation begge steder. Vi må opfordre færingerne til at yde efter evne, som alle andre danske statsborgere gør, at dele sorger og glæder med den øvrige befolkning, så længe man er borger i riget, og at ophøre med at stille urimelige økonomiske krav til andre danske statsborgere.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Uden hensyn til, hvor lang tid hr. Erlendsson bruger denne talerstol og folketingets medlemmers tid, har han ikke på nogen som helst måde bevist noget som helst, men er bare kommet med postuler.

Dette lovforslag giver ikke flere penge til Færøerne. Det, som hr. Erlendsson her ønsker, er at tage pengene fra Færøerne.

(Kort bemærkning).

Erlendsson (FP):

Det, jeg ønsker, er først og fremmest, at hjemmestyreløven skal overholdes. Det bliver den ikke ved vedtagelse af dette lovforslag.

Det næste, jeg har sagt, er, at mit parti – og undskyld, at jeg sagde jeg, men jeg kan godt sige jeg, når jeg ved, at hele mit parti står bag mig – mit parti ønsker, at der skal være rimelighed i de økonomiske midler, vi skal inddrive hos danske skatteborgere. Det er et gennemgående princip, som findes hos mit parti.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget
vedtoges med 125 stemmer mod 23.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om folkeafstemning vedrørende ekspropriation af olie- og gasforekomster m. v. [af Wilhelm m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. B 7. Fremsat 12/10 76. Første behandling 11/11 76. Betænkning 9/12 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Wilhelm (VS):

Den ene gode ting, man kan sige om betænkningen, er, at flertallets afvisning af dette forslag i det mindste er en smule politisk, og at man ikke, som man fra nogle ordførers side forsøgte det her ved første behandling, gør det til en formel ting og siger, at det slet ikke lader sig gøre i henhold til grundloven osv.

Men så må jeg samtidig sige om den betænkning, der er skrevet, at her står – det er vistnok en lidt ny praksis – til sidst, at ordføreren for forslagsstillerne, *Wilhelm* (VS), har deltaget i udvalgets behandling af forslaget i medfør af forretningsordenen osv. Det er selvfølgelig formelt korrekt, men grundlaget for den beslutning, flertallet her har taget, og